บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูที่ปรึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก จำนวน 1,975 คน ในปีการศึกษา 2552

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูที่ปรึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายกได้จากตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, pp. 607-610) โดยกำหนดจำนวนตามสัดส่วนของสถานศึกษาแต่ละแห่ง และทำการสุ่มอย่างง่าย ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 322 คน ในตาราง (รายละเอียดภาคผนวก ค)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ โดยศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารใน 4 ด้าน คือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

1.1 ด้านความสามารถพิเศษ

1.2 ด้านการดลใจ

1.3 ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา

1.4 ด้านการยอมรับคุณค่าแห่งปัจเจกบุคคล

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ คือ โดยศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน 5 ด้าน คือ

2.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

2.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน

2.3 ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน

2.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา

2.5 ด้านการส่งต่อ

3.2.1 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Bass, 1998, p. 231) และแนวคิดการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2547 ข, หน้า 35 – 54)

2) ศึกษาแบบสอบถามของ พรศิษฏ์ คำรอด (2549, หน้า 112-118) สมโชค โพธิ์งาม (2550, หน้า 83-91) และนิมิต เขียมตน (2552, หน้า 100-104)

3) สร้างแบบสอบถามฉบับร่างเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาจากแนวคิดของแบส (Bass,1998,p. 231) ใน 4 ด้าน และสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แนวคิดและหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547 ข , หน้า 35 - 54) ใน 5 ด้าน

4) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบปรับปรุงแก้ไข

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1) นำแบบเสนอแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรง (validity) และความถูกต้องของเนื้อหา (content) โดยใช้เทคนิค IOC (ภาคผนวก ข หน้า 132) แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครนายก

(1) ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
(ด้านเนื้อหา) มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

(2) ผศ.ดร.ศันสนีย์ จันทร์สถิตย์พร ข้าราชการบำนาญ สาขาวิชาการวัดผล
(ด้านสถิติวิจัย) ประเมินผล มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

(3) ผศ.สุทัศนา มุขประภาต ข้าราชการบำนาญ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
(ด้านภาษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

(4) ผศ.ประทีป อนุเมธางกูร ข้าราชการบำนาญ สาขาการวิชาบริหารการศึกษา
(ด้านภาษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

(5) นายบุญทัน มั่งคั่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนภัทรพิทยาจารย์
(ด้านภาษา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

เกณฑ์การประเมิน มีดังนี้

ให้คะแนน +1 แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด

ให้คะแนน 0 ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด

ให้คะแนน -1 แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด

เกณฑ์การตัดสิน

ค่า IOC ที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ข้อคำถามนั้นใช้ได้

ค่า IOC ที่คำนวณได้ต่ำกว่า 0.5 ข้อคำถามนั้นถูกตัดออกไป หรือต้องนำไปปรับปรุงแก้ไขใหม่ให้ดีขึ้น

2) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (try out) กับครูที่ปรึกษาที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน คือ ครูที่ปรึกษาโรงเรียนสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1

3) นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้ว ไปหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ .99

4) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อเก็บข้อมูลต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.3.1 บันทึกข้อความเสนอให้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

3.3.2 นำหนังสือเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ แล้วนำหนังสือที่ผ่านการพิจารณาแล้วเสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ได้กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลต่อไป

3.3.3 ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง หลังจากส่งไปแล้ว 2 สัปดาห์

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

3.4.1 ตรวจสอบจำนวน และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาแต่ละฉบับ

3.4.2 ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์

3.4.3 เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามและการแปลความหมายของคะแนนที่กำหนดไว้ จำนวน 1 ชุด โดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

1) แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง จำนวน 48 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

5 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับน้อยที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

การแปลความหมายของคะแนน เป็นการวิเคราะห์เพื่อทราบว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับใด โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นตัวชี้วัด ซึ่งกำหนดเกณฑ์โดยอาศัยแนวทางของ บุญชม ศรีสะอาด (2543, หน้า 100) ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด
3.51 – 4.50	ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมาก
2.51 – 3.50	ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงปานกลาง
1.51 – 2.50	ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงน้อย
1.00 – 1.50	ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด

2) แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 50 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

5 หมายถึง การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนน เป็นการวิเคราะห์เพื่อทราบว่าการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับใด โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นตัวชี้วัด ซึ่งกำหนดเกณฑ์โดยอาศัยแนวทางของ บุญชม ศรีสะอาด (2543, หน้า 100) ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

3.51 – 4.50 การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.4.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน(Pearson product moment correlation coefficient) และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งการพิจารณาความสัมพันธ์จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันที่คำนวณได้มาแปลผลในรูปของความสัมพันธ์ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 107) โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

1) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็น 0 หมายถึง ตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กัน

2) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ อยู่ระหว่าง -1 และ +1 หมายถึง ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันโดยที่ทิศทางของความสัมพันธ์พิจารณาจากเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้ คือ ถ้าเป็นไปในทางบวก แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในลักษณะคล้อยตามกัน แต่ถ้าในทางลบแสดงว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกันหรือผกผันกัน สำหรับการพิจารณาระดับความสัมพันธ์สามารถพิจารณาได้ดังนี้

ค่าสหสัมพันธ์ 0.01 – 0.30 หมายถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับต่ำมาก

ค่าสหสัมพันธ์ 0.31 – 0.50 หมายถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

ค่าสหสัมพันธ์ 0.51 – 0.70 หมายถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ค่าสหสัมพันธ์ 0.71 – 0.90 หมายถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

ค่าสหสัมพันธ์ 0.91 – 1.00 หมายถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูงมาก

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารและการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก สถิติที่ใช้คือ คะแนนเฉลี่ย (mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

3.5.2 การหาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก สถิติที่ใช้คือ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 107)

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี